

ПРЕДИ ДА УДАРИ ДВАНАДЕСЕТ

Текат дните в динамичен, трудов ритъм. Ние отново сме пред прага на Новата година и с нетърпение очакваме оня миг, когато стрелките на времето ще се слеят в празнично ликуване и всички ще вдигнем новогодишна на здравича за родината и партията, за мира и разцвета на социалистическия ни строй, за братската дружба с великата Съветска страна, която носи на народа ни животелни сили.

Но преди да гръмнат салютите в празничната вечер, ние отново ще отправим погледи назад и в себе си, за да благодарим на годината, която си отива, защото тя бе мирна, трудова и спорна и в социалистическата летопис на Русенски окръг ще остане завинаги с вдъхновените си дела в чест на 1300-годишнината на Българската държава, 110-годишнината от рождението на В. И. Ленин и на предстоящия XII конгрес на БКП.

С чувство на удовлетворение изпращат годината и творците и дейците на художествената култура от нашия край. За тях тя бе време на все по-тясно свързване на духовните ценности с изискванията на строителството на зрялото социалистическо общество, на ново утвърждаване и развите на общественото-държавното начало в културната дейност. В крак с изискванията на времето се развиваха и движението за всенародно естетическо възпитание, и дейността по предстоящото чествуване на 1300-годишнината на България.

Нека сега само за миг си припомним какво бе извършено през 1980 г. Поредният етап от дългосрочната комплексна програма на Комитета за култура „В. И. Ленин“ спомогна да се разкрият и популяризират още по-всеобхватно и дълбоко личността и делото на световната революция. Международният колоквиум „Ленин и ленинизмът в България“, научните конференции „Ленин, книгите и библиотеките“, „Ленин и младежта“, „Ленин и революционното движение в Русенския край“, постановката на драматичния театър „С. Огнянов“ „Сини коне на червена трева“ от Михаил Шатров и много други прояви бяха все израз на народната вяност и преданост към идеите и заветите на Ленин.

Професионалните институти за изкуство и подразделенията на творческите съюзи осъществиха разнообразна художествено-творческа и изпълнителска дейност, културно-просветните учреждения и народните читалища бяха дейни центрове за класово-партийното, патриотичното, интернационалното и естетическото възпитание. Разнообразни бяха изяви и успехите и на самодейните ни художествени колективи.

Затова звънне ли дванадесетият час и Новата година пристъпи в нашите домове, ние ще я посрещнем с чувство на удовлетворение и с радостни същи. И ще отправим поглед към бъдещето, към новите дела, които ни предстоят.

А следващата година още отсега се очертава с богатството и мащабите на големи събития, на нови тбудои и културни дела. Ние всички знаем, че тя ще влезе в националната ни история като юбилейна и конгресна, че ще ознаменува и 25-годишнината на Априлския пленум на ЦК на БКП, и 90-годишнината от основаването на партията.

Окръжният и общинските съвети за култура, подразделенията на творческите съюзи и професионалните институти за изкуство, окръжният музей и окръжната библиотека, народните читалища и домовете на културата съвместно с масовите организации отсега подготвят културно-масови и концертни прояви. Юбилейни посвещения ще имат ХХI международен фестивал „Мартенски музикални дни“, окръжният събор за народно творчество, пролетните художествени изложби и изложбата на русенските художници в София, изложбата на икона живопис от Русенски окръг, постановката на новата българска опера „Аспарух“ от н. а. Александър Райчев.

Все във въздуха с юбилейните годишници ще бъде отирият и етнографска изложба „Наследници на хилядолетна мъдрост и красота“, ще бъде проведена научна конференция „Червен и Иваново в средновековна българска култура“, ще бъде изнесен театрализиран спектакъл „Червен — твърдина българско“. Окръжните юбилейни тържества ще покажат яркото тринадесетвековно присъствие на родината чрез триединството на минало, настояще и бъдеще. Своеобразни акценти ще бъдат новите етапи на комплексната дългосрочна програма „Константин — Кирил Философ“ и „Георги Димитров“ и много още прояви.

Но ето, 1981 година пристъпва към нас. Тя ще запели еликте, ще напълни нашите за на здравиче, за да я посрещнем, която подобава по стародавна традиция и древния на роден обичай. И ще узаре новогодишната трапеза на топла лила и дрян, на мед и ябълки и с ясни детски гласове ще залучи отново вечната чвешка надежда: „Сурва, весела година!“

Снежка АЛЕКСИЕВА,
председателка на окръжния съвет за култура

Тс идват при нея късно вечер. Може би разбира, че точно тогава един творец остави насаме със себе си и очисти своя замък на въображението от „стрелите“ на делника. Посещават я винаги един и същи — и все

„честна дума“ и рснихме да не се разделяме с това изкуство. И его вече гръбнакът ме боли... но не бих спряла все още. Обичам куклите, защото съм повече с тях, отколкото със семейството си. Те са ми като деца, от които понякога дори съм се учила. За творческата ми биография някои биха казали, че е богата и разнообразна. Над шестдесет роли, които срещнаха детските очи не само в България, но и в СССР, Унгария, Югославия, Дания, Сирия. Участие в прегледни и фестивални. Винаги съм играла всеотдайно и винаги съм искала нашият театър да е сред водещите. Казват, че съм много възискателна към

Тук въпросът се свежда до творческите възможности на актьора...

Любима кукла ли? Трудно ми е да определям по какъв начин Мечо Закачо най-добре „закача“ ръцете ми...

Емилия замълчава. Никога не е говорила толкова за себе си. Разбира се, премълчана за ордена „Кирил и Методий“, за значката „Отличник на Комитета за култура“. Премълчава и за деветгодишната работа като партий секретар. Не споменава за всички ония трудности, които е преживяла като актьор, общественик, съпруга и майка. Драматизмът не динте й, обаче, е запечатал върху лицето неспокоеитвие, постоянна напрегнатост, очакване. Вярно, то ва е сято и едно и е създадо образа на човек, който не ражда живота от изкуството. А нейният живот и изкуство винаги са динтували от сърцето й, тя като неспяща, но съществуваща за кои на красотата в него, създадено без участието на сърцето, е ослепило на забравата. Посещението на куклите говори, че тя не е забравила. И никога няма да бъде забравена. Защото...

Куклите идват всяка вечер при Емилия. Те пристават на онач итния майка, която винаги се стреми към приятел-

Завръщането на куклите

ли, и тъжни. И винаги я молят да ги вземе. Дирят уморените й ръце и галовно се приплетат. После й шепнат умоли телно да им вдъхне малко живот, но не на приказни герои, а на обикновени, истински и земни. Те знаят, че тя може, защото винаги, когато ти е държала в ръце, човешкото й сърце е давало частичка от себе си, за да ги одухотвори. И те не могат без нейната дълбока чувствителност, която ги възкресява и ги прави по-живи от живите.

Всяка вечер куклите идват при Емилия. Вече двадесет години. Отначало идваха тя, които тя правеше, заедно с другите членове на самодейния колектив при Дома на културата на транспортните работници. Това бяха една котка, едно куче, мече, ласина и вълк. После дойдоха героите от чudesните съветски пиеси. Тах вече ги изработваха художници, но сърцата им поставяше Емилия. Над 60 съри! На ловни и добри герои, на весели и тъжни. Над всяка кукла тя работеше с любов. Защото беше се обрела на това изкуство, което я обещаваше цял живот един приказен свят и щастливи детски усмивки.

Емилия Топалова поглежда пристите на ръцете си и ги силата с някаква уморитост, сякаш зиде, че няма да й се подчинят. Може би защото не обичат покоя...

„Покой ли? Няма покой, когато те е пленил ентузиазмът... За нас, актьорите от кукления театър, не се пише, както за колегите от „драмата“. Ние обикновено не влизаме в сборници със спомени за големи артисти, нито книги издават за нас. Публиката ни не може да пише. Тя умее само да се радва. Ние предпочитаме да си виждаме весела и щастлива. И тогава разбираме, че сме успели. Аз съм с двайсетгодишна практика. С колелите навремето започнахме на

Емилия Топалова с една от любимите си кукли.

парти-орите си. Обичам дисциплината и отговорността. Отговорност не само пред публиката, но и пред куклите. Аз лично много се възбудявам, когато съм на сцената. Вярно е, че хората не ме виждат, но виждат моето друго лице — куклата, която води.

Когато излязах в пиесата „Златното момиче“ веднаж махсхата, а другия път — Златното момиче, някои ме упрекнаха в липс професионализъм, който щя да ми вреди. Аз не се обидих, защото ставаше въпрос за едно превъзпитаване. Какво лозе има в това да играеш веднаж воложителна роля, друг път отрицателна, пък било то в една и съща пиеса?

ство с човека. Нейните способности и позволявали да бъде научена на човешки език. Тя чака тази възможност и ва я поставя в зависимост от хората — единствените при тежатели на ключа за нейната съкровена дарба.

Куклите на Емилия винаги идват при нея вечер. Когато тя очисти своя замък на въображението от „стрелите“ на делника. И я молят да им вдъхне живот. Те знаят, че тя притежава ключа за техни те куклени сърца. А такъв ключ има само истинският творец.

Цена ГИПКОВА